

Nuoret ja raha

Miten tieto oman talouden hallinnasta kohtaisi sitä tarvitsevat

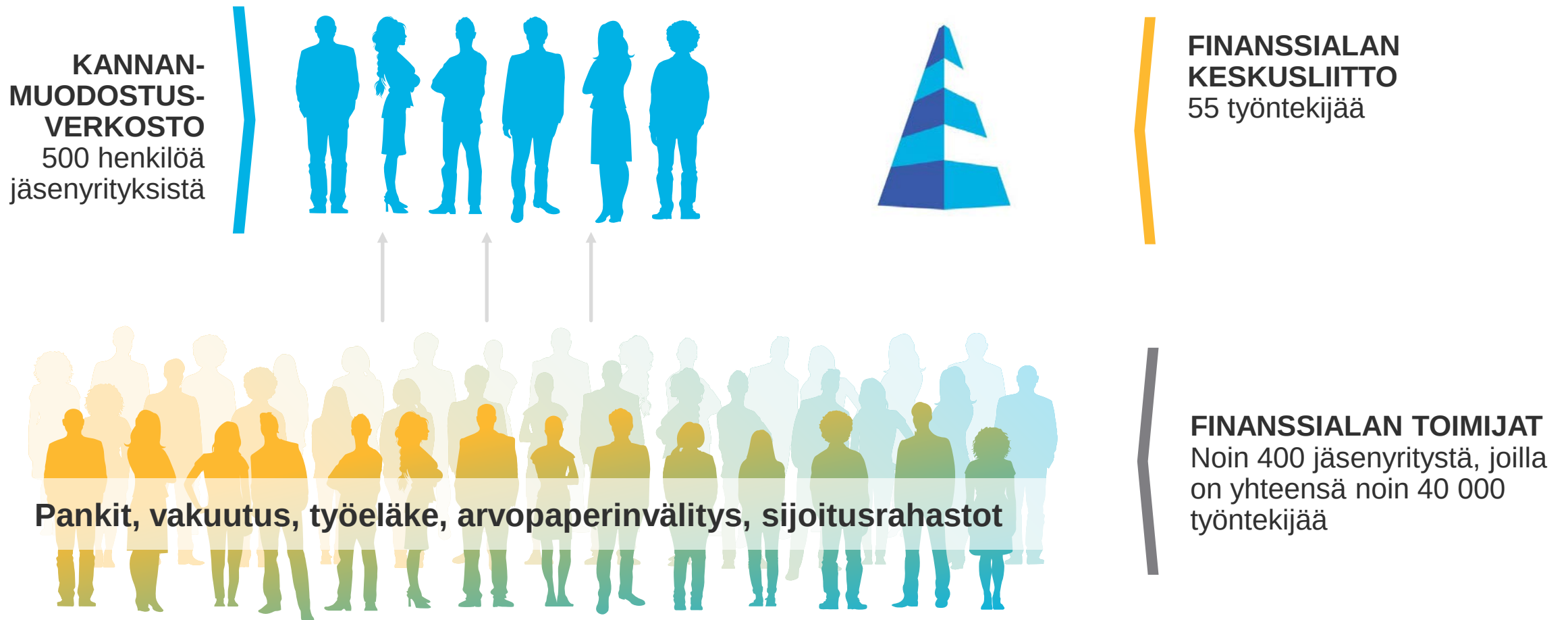

FK | Finanssialan Keskusliitto

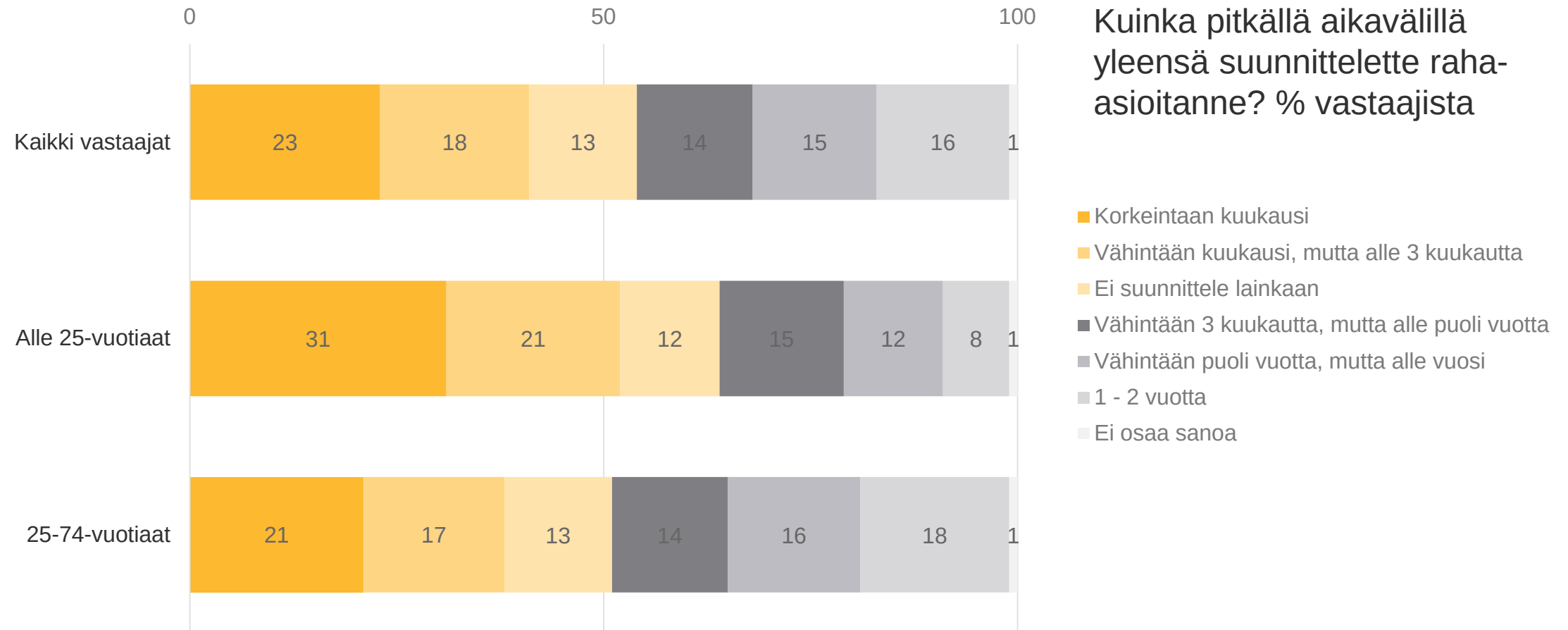
Nuoret ja raha arjen näkökulmasta

- Finanssialan Keskusliitto ja mitä varten
- Miten nuoret suunnittelevat rahankäyttöään
- Raha-asioiden hoitaminen ja hoitamatta jättäminen
- Tarjolla on tietoa, mutta miten se kohtaisi tarvitsijat
- Finanssialan näkemys , --- Opettajien kannanotto

Mikä on FK ja keitä se edustaa?

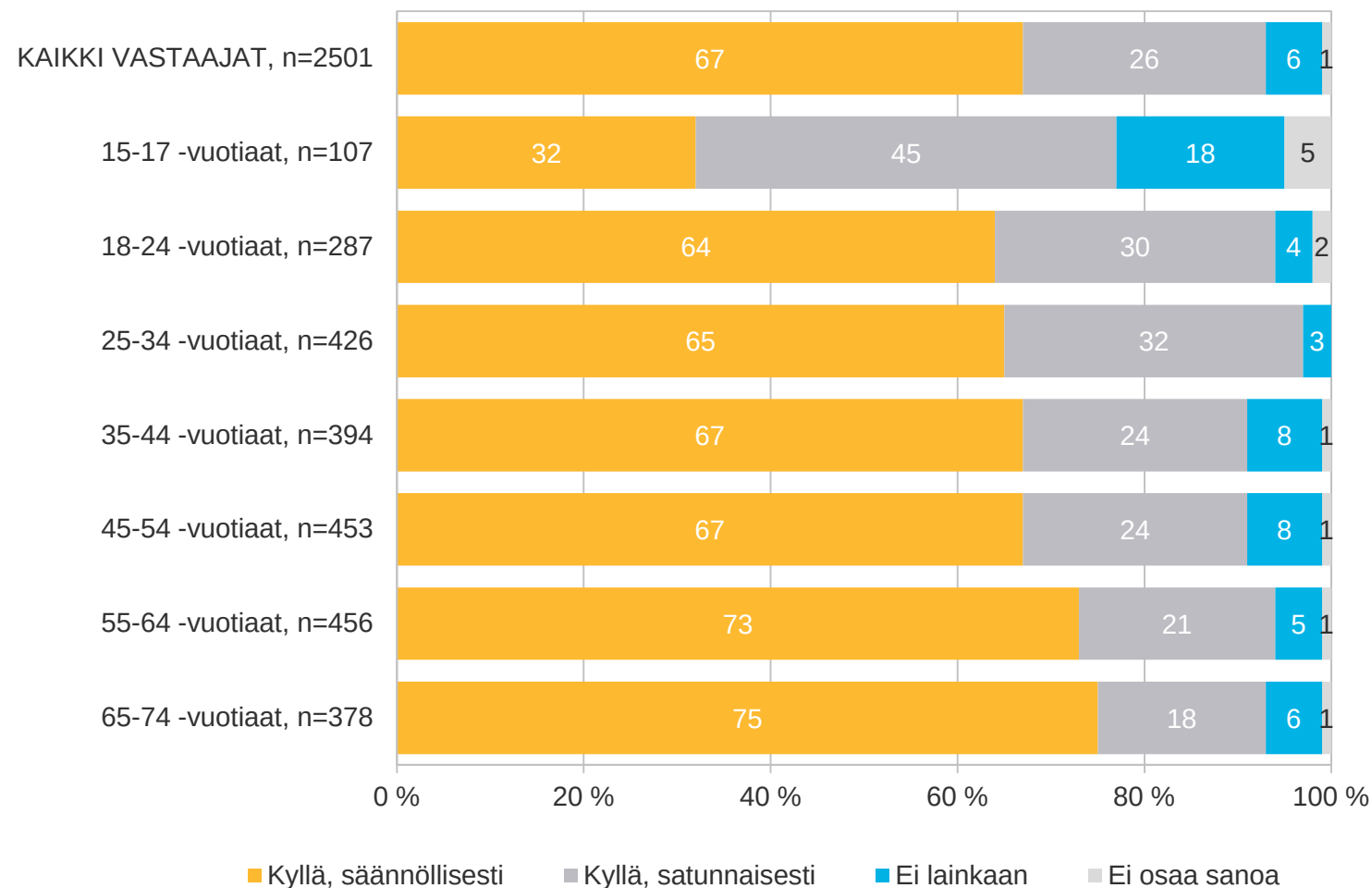

Yli puolet suomalaisista elää alle kolmen kuukauden taloussuunnittelulla, **nuorista yli 60 %**

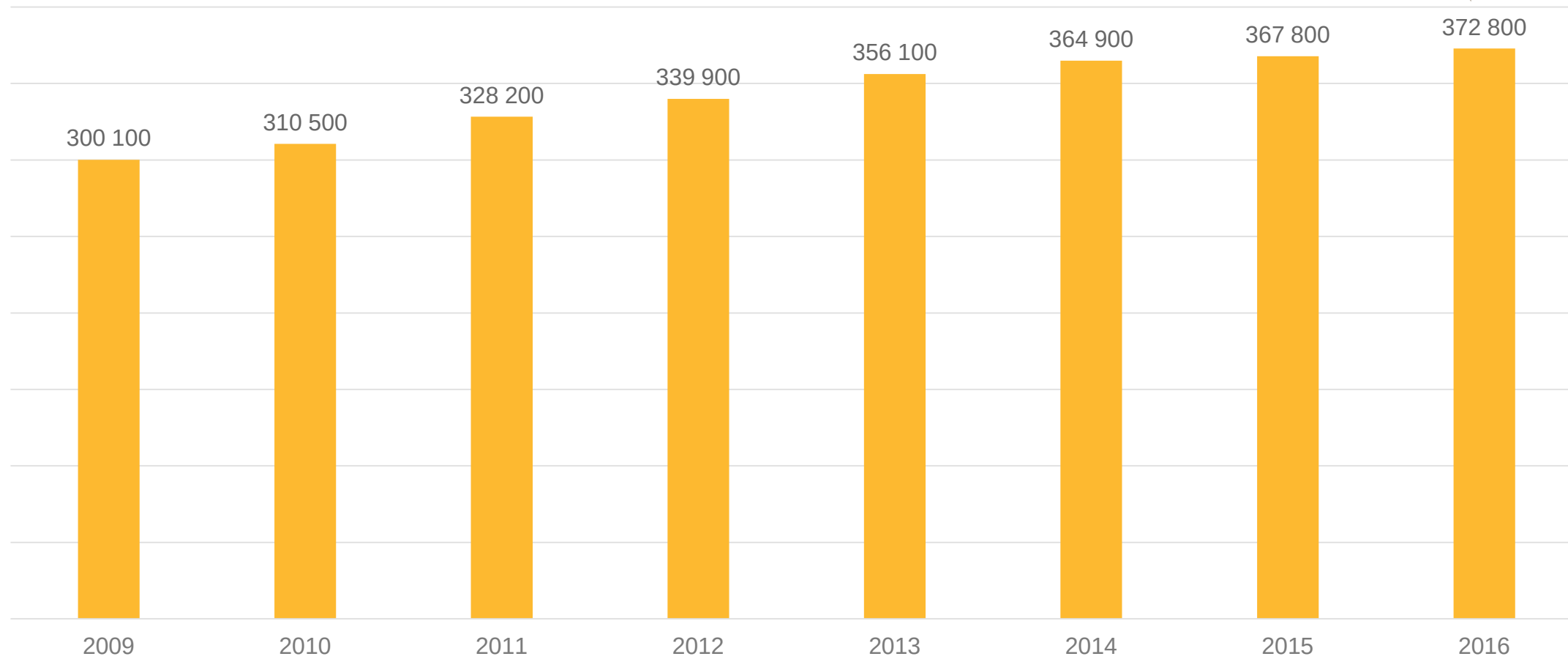
Alle 18-vuotiaat nuoret eivät seuraa menojaan kovinkaan säännöllisesti

Seuraatteko omia menojaanne jollakin tavalla?

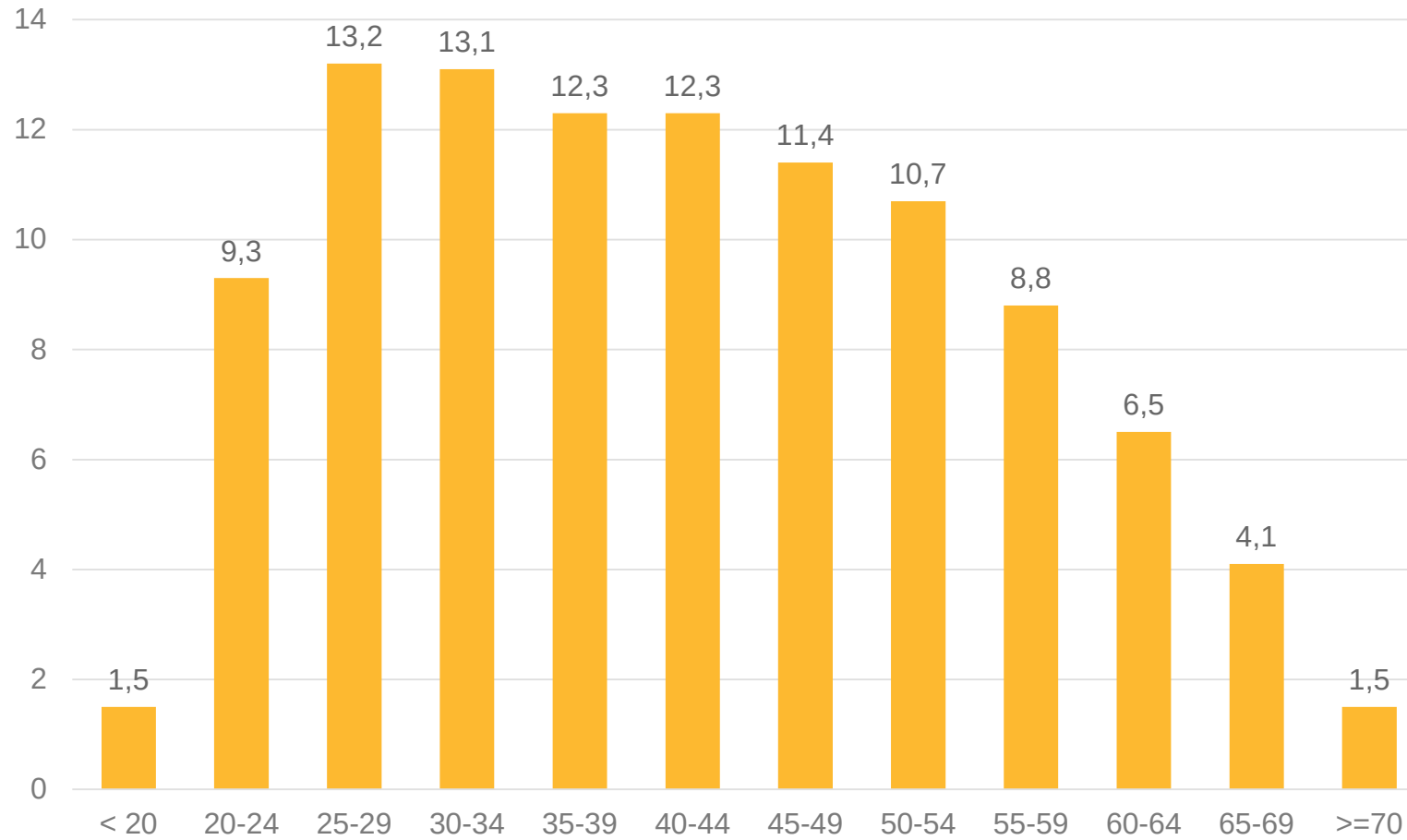

Maksuhäiriöt merkittävässä kasvussa

2009-2016
+24 %

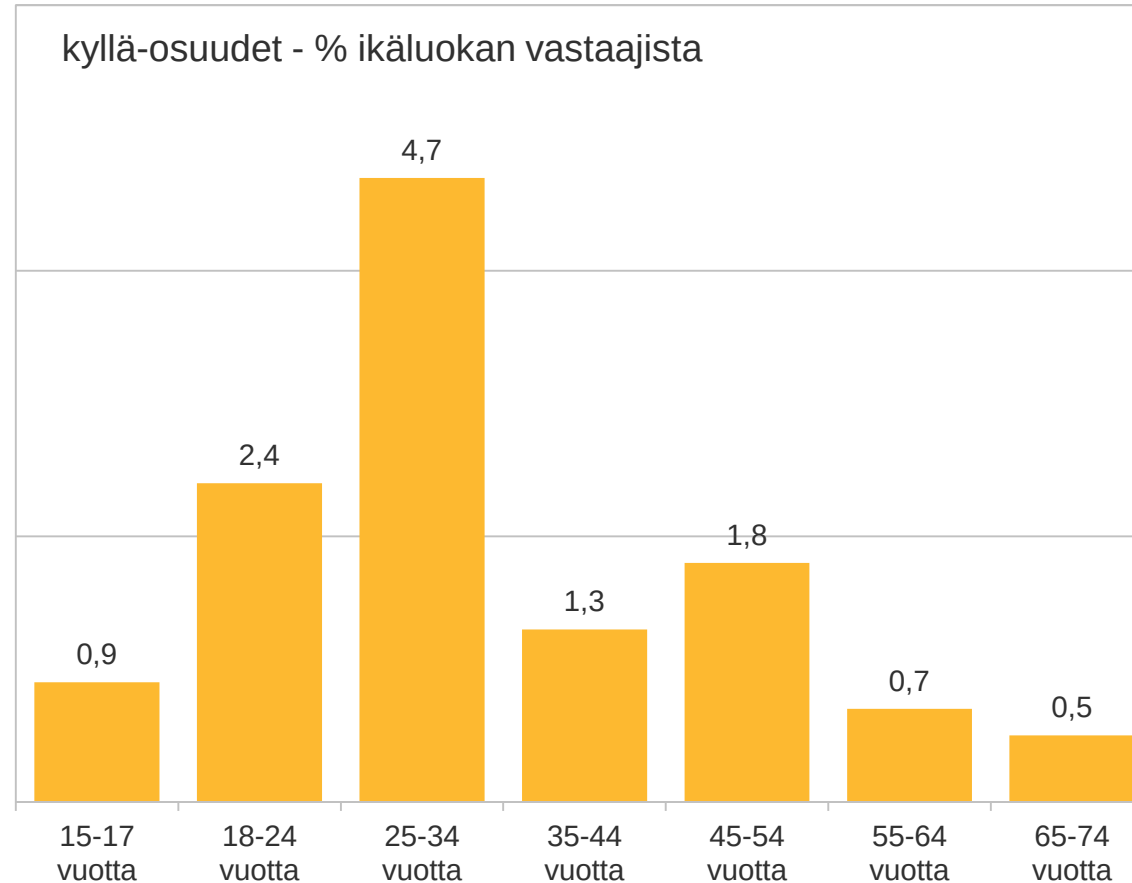
Maksuhäiriöitä eniten ikäluokassa 25-34 vuotta

Maksuhäiriöisten
henkilöiden
osuus eri
ikäluokissa
30.6.2016

Pikaluottokierre voi alkaa jo nuorena

Oletteko viimeisen 12 kuukauden aikana ottanut pikaluottoa eli pikavippiä, siis lyhytaikaista esim. tekstiviestillä otettua luottoa?

Nuori pystyy tekemään ison velan ilman tulojakin

18-vuotias saa teleoperaattoreilta samaksulla tuhansien eurojen arvosta laitteita. Tuloja ei kysellä.

ni Lassila HS

18-vuotias saa teleoperaattoreilta samaksulla tuhansien eurojen arvosta laitteita. Tuloja ei kysellä.

18-vuotias saa teleoperaattoreilta samaksulla tuhansien eurojen arvosta laitteita. Tuloja ei kysellä.

18-vuotias saa teleoperaattoreilta samaksulla tuhansien eurojen arvosta laitteita. Tuloja ei kysellä.

18-vuotias saa teleoperaattoreilta samaksulla tuhansien eurojen arvosta laitteita. Tuloja ei kysellä.

Esimerkkejä operaattoreiden osamaksutarjouksista, maksuaika 24 kk

	Sonera	Elisa	Dna
iPhone 6S	35,30/kk	34,31/kk	33,27/kk
iPhone 6S	799	818,64	799
Galaxy S6	36,63/kk	36,60/kk	36,60/kk
Galaxy S6	879	879,40	879
Galaxy A5, 2016 malli	18,38/kk	18,32/kk	18,32/kk
Galaxy A5, 2016 malli	249	348,48	349
Honor 8	20,80/kk	20,79/kk	20,79/kk
Honor 8	499	498,96	499

ni Lassila / HS, julkaisi: METTU LINDA / HS, 18.10.2015

Nuorempien maksuhäiriöt ovat kuitenkin verran vähentyneet

nuorempien maksuhäiriöt ovat kuitenkin verran vähentyneet

20-23 vuoden välillä. Poikkeuksiakin kyllä löytyy. Pankkeistakaan ei saa yleensä luottolista korttia vielä 18-vuotiaana, vaikka oltai vakituinen työpaikkakin.

Asiakastiedon kerääminen maksuhäiriötilastojen mukaan nuorempien ikäluokkien maksuhäiriöt ovatkin jonkin verran vähentyneet.

"Se näkyy, että useimmat luottorantajat eivät myönnä luottoa enää alle 20-vuotiaille, koska siellä riskit ovat niin suuret", liiketoimintajohtaja Jouni Muho-

nen sanoo.

Nuoret haluavat usein kalleimpia tuotteita siitä riippumatta, mikä oma maksukyky on.

Nuorten maksuhäiriöt kertyvät yleensä monesta lähteestä. Velkoja yritetään pitääkin hoitaa uudella velalla, kunnes lopulta pyramidi kaatuu. Tyypillisesti maksuhaluista on lopulta kertynyt niin verkkokaupoista, teleoperaattoreilta, pankkilainoista kuin pikavipeistä.

KULUTTAJANSUOJALAIN mukaan kulutusluoton myöntäjän pitää varmistaa velallisen maksuvyvstä eli edes jonkinlaisia säännöllisiä tuloista. Kilpailija- ja kuluttajaviraston lakimiehen Paula Hannulan mukaan operaattoreiden laitekauppaan säännös ei yllä.

"Täysin korottomat ja kuluttomat luotot on jätetty tämän kohdan soveltamisalan ulkopuolelle. Operaattoreiden tapauksissa osamaksuhinta on juuri sama kuin kateishintakin. Mutta on erittäin hyvä kysymys, pitäisikö lain soveltamisalaa tästä osin muuttaa. Olemme pohtimassa

Sara Antikainen (vas.) ja Victoria Johansson ovat 19-vuotiaana jo töissä Kansallisbaletin nuorisoryhmän tanssijoina. Molemmat asuvat vielä kotona ja puhelimetkin ovat vanhempien hankkimia. Osamaksuveloista heillä ei ole kokemusta.

varmaasti myös laitekauppaan. Erilaisilla tarkastusprosessilla kuitenkin varmistamme, ettei sama henkilö esimerkiksi yrittä ostaa useita laitteita peräjäkeen", Vicki sanoo.

Hannulan mukaan toinen puhelimien osamaksukauppaan liittyvä ongelma on se, etteivät puhelimet välttämättä kestä nuorten käytössä edes koko osamaksuaikaa. Näin moni päätyy maksamaan päällekkäin useamman

Anni Lassila HS

"Tämä iPhone on ensimmäinen älypuhelimeni. Vanhemmat ostivat sen osamaksulla. Kännynkin kulutkin vanhemmat maksavat. Itse maksaa ylipäänsä sääliittävän vähän mitään", Antikainen kertoo. Johanssonilla on käytössä pikkusiskon vanha iPhone. "Se on minullekin ensimmäinen älypuhelin."

Yhä lähes 200 prosentin vuosikorkoja

Näin korko- tai aikarajoitukset eivät niitä koske. Luottojen korot ja palkkiot ovat edelleen härskejä. Jo nostetusta summasta peritään tyypillisesti esimerkiksi 15 prosentin nostopalkkio. Sadan euron nostosta saa käteen vain 85 euroa.

NOSTETUSTA summasta juoksee jopa yli sadan prosentin vuosik

KULUTTAJA-ASIAMIES Päivi Henttunen mukaan tilanteeseen on yritetty puuttua, mutta pikavip- pyritykset ovat onnistuneet es- tämään alkoet. Tuomioistuimista on muun muassa yrittä sa- da linjausta kohtuullisen koron tasoksi.

"Olemme ajaneet käräjiöl- keudessa selittämän kuluttajan tapauksia. Käytännössä vippi-

"Olemme valmistelemassa ko- kemustemme perusteella kan- nanotetta, jossa toivomme, että lainallidintä katottalain vielä uudestaan sekä sopimusehtojen että markkinoinnin osalta. Mei- dän mielestämme näille yli 2 000 euron vipelle esimerkik- si 35 prosenttia voisi olla kor- kein sallittu todellinen vuosikor- ko, jos se pienille on 50 pro- senttia". Henttunen sanoo.

toimitusjohtajaksi

Harju työskenteli aiemmin Otavan toimitusjohtajana.

Karolina Uimatalo HS

TUOTOALVELUHTIO Fonectan toimitusjohtajana aloittaa syys- kuusta Pekka Harju, 54. Harju on toiminut Otavamedian toi- mitusjohtajana vuodesta 2013 lähtien.

Harju on toiminut aiemmin 15 vuoden ajan mediatyhtiö Sa- nomassa eri johtotehtävissä. Helsingin Sanomat on osa Sano- ma-konsernia.

Harju vastaa myös Kärkinen- dian toiminnan käynnistämises- tä ja Huoneloakeskusten mark- kinoimista.

Fonectan liiketoiminta koos- tuu digitaalisen markkinoinnin ja myynnin palveluista sekä 020202-tuotepalveluista. Yhtiö on viime vuosina keskittynyt voimakkaasti verkkoon. Viime- sen palmetut puhelinliiketoimen- Fonecta julkaisi viime keväänä.

"Fonecta on omistamassa digi- talisoimaan oman liiketoimin- tansa ja auttaa nyt 50 000 yri- tykskäsänsä tekemään sa- man. On etuolisuus päästä

Pekka Harju

vaikuttamaan men kokonaan, sanoo tiedotte

FONECTAN ryh- johtaja Timo H- toukokuussa, hallitusliiketoim- kaidekaan johtanut Hil- yhtiössä neu- sa.

Fonectan li- tumat viime- Vuoden 20- mukaan yhti- 129 miljoonaa

Fonectan viime vuosina euroa voitti- suhte liiketoim- sin prosentit- väitvi kulu- pakkauselle.

Lyhyesti

STT: Ministeriö ohjasi Finavia

LIKKENEMINISTERIÖ ohjasi kahdella salkkopi- tusta niin, että kanteita niin sanottuun johdant- teta, STT kertoi maanantaina. STT perustaa u- den tarkastusviraston (VTY) maistoon, jonka- kieliä Finavian hallinnasta nostamasta vahingon- entistä toimintajohtajaa tai aiemmin hallinnuk- Valvontalouden tarkastusvirasto (VTY) moli- naisen suorittamiseksi liikenne- ja viestintämi- nössä myös liikenneministeri Anne Bernerillä- ma maistio tuo esiin lisäetua näistä todennet- moitteesta. VTY:n mukaan epäaustamukaine Finavian johdon harkittavaltia ja neuvoitelu- miljoonien selvityksessä.

Berner piti tarkastusviraston arvovetia pe- alkukesästä. Hän toisti kantansa STT:lle ma-

Yksityinen kulutus kasvaa Y

YKSITYINEN kulutus lisääntyi Yhdysvalloissa- senttia edellisestä kuukaudesta, ilmenee ka- pantaina julkaisemasta tilastosta. Yksityisen kulutuksen lisääntymisen pu- mukaan maailman suurimman kansantalou-

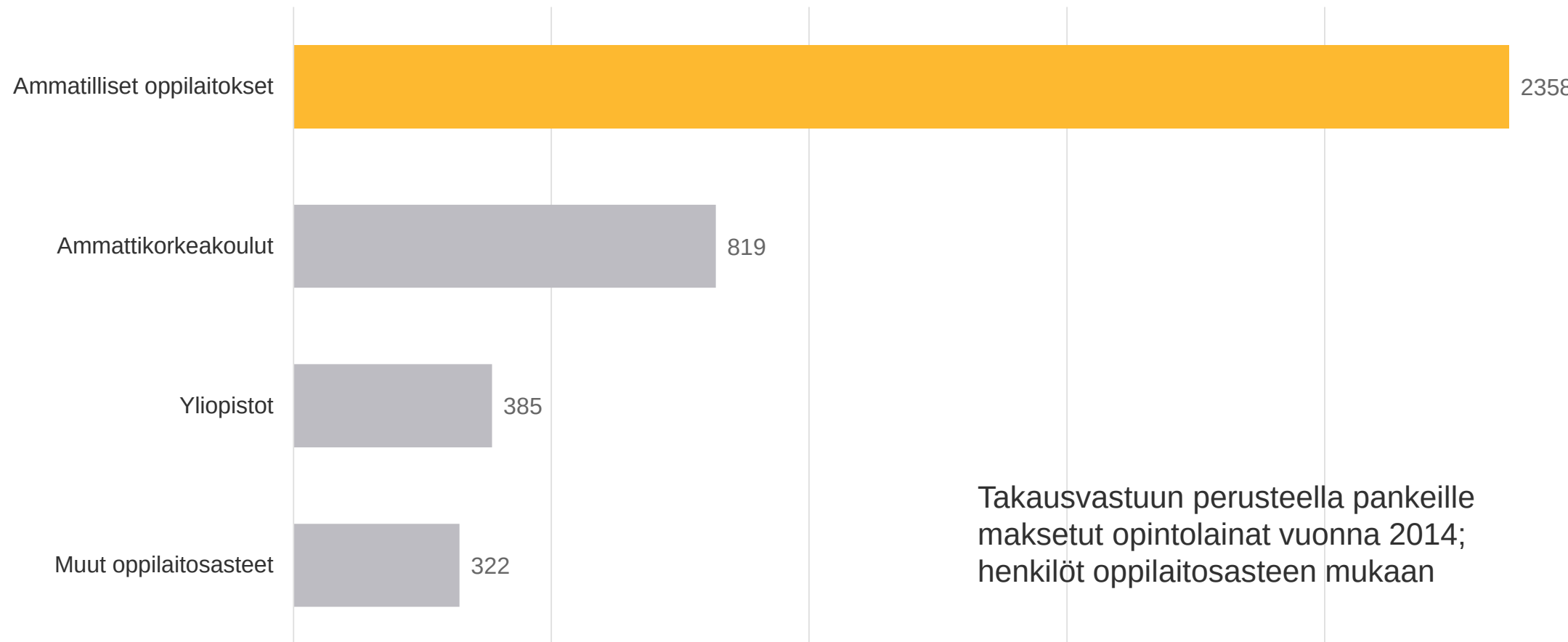
Kulutusluottomäärät

Kuinka paljon teillä on tällä hetkellä kulutusluottoa?

% niistä, joilla on kulutusluottoa ja ovat ilmoittaneet lainamäärän

	Kulutusluottoa yleensä				Kulutusluottoa pankista				Muualta kuin pankista			
	Kevät 2012 n=520 %	Kevät 2013 n=520 %	Kevät 2014 n=539 %	Kevät 2015 n=616 %	Kevät 2012 n=335 %	Kevät 2013 n=330 %	Kevät 2014 n=359 %	Kevät 2015 n=407 %	Kevät 2012 n=190 %	Kevät 2013 n=190 %	Kevät 2014 n=180 %	Kevät 2015 n=209 %
Korkeintaan 200 €	8,3	9,2	6,9	5,0	4,8	5,5	4,5	3,0	14,7	15,8	11,7	9,1
201 – 1 000 €	23,5	21,0	19,3	21,9	14,9	14,5	11,7	14,3	37,9	32,1	34,4	36,8
1 001 – 2 000 €	14,6	15,2	16,0	15,9	13,1	14,2	13,9	12,3	16,8	16,9	20,0	22,9
2 001 – 5 000 €	18,3	16,9	20,2	18,0	21,8	18,5	23,1	17,9	11,6	14,2	14,4	18,2
5 001 – 10 000 €	15,4	16,9	15,8	17,9	21,2	20,0	19,8	24,3	5,3	11,6	7,8	5,3
10 001 – 20 000 €	11,4	13,5	12,6	11,4	14,9	17,9	16,2	16,5	4,7	5,8	5,6	1,4
20 001 – 40 000 €	4,6	4,0	5,9	6,8	6,6	6,1	7,2	8,4	2,6	0,5	3,3	3,8
40 001 – 60 000 €	1,0	1,2	1,7	1,3	1,5	1,2	2,2	2,0	-	1,1	0,6	-
60 001 – 100 000 €	2,3	1,5	0,9	1,0	0,9	1,8	0,8	0,7	4,7	1,1	1,1	1,4
Yli 100 000 €	0,8	0,6	0,7	0,8	0,3	0,3	0,6	0,7	1,6	1,1	1,1	1,0
Keskimäärin euroa	8 700	8 100	8 600	8 700	8 800	9 500	9 800	10 400	8 900	5 800	6 300	5 600

Hoitamattomat opintolainat löytyvät (yli 60%) ammatillisen koulutuksen puolelta

Maksuhäiriömerkinnöistä aiheutuu monenlaista harmia:

- Kännykkäliittymien saaminen hankaloituu, vain prepaid-puheaikaa tai laskut pitää maksaa ennakkomaksuna
- Tavaraa tai palveluita ei myydä laskulla eikä osamaksulla
- Pankkikortin saaminenkin voi olla vaikeaa, luottokorttia tai luottoa ei saa ainakaan ilman takaajaa
- Vuokra-asunnon saaminen hankaloituu, sillä vakuutuksia ei ehkä myönnetä. Vuokralaiselta vaaditaan usein kotivakuutusta.
- Työn saaminen voi vaikeutua

Tarjolla on taloustaitojen hallinnan opetusta, kohtaako se tarvitsijansa?

TEM, "Taloudenhallinnan
neuvottelukunta"
kerää yhteen toimijat?

Finanssi
valvonta

Takuu-
säätiön
tuki

Kuluttaja
liitto

FINE

Kunnalli-
nen
neuvonta

EK/TAT/
Yrityskylä

Mun
talous
verkosto

Suomen
Pankki

Talous-
taito-
hanke

Martta-
liitto

Pankit ja
vakuutus
yhtiöt

Nuori
Yrittäjyys

Koulut

Nuoresta se on lähdettävä

Nuori Yrittäjyys ry:n **Pikkuyrittäjät-ohjelma** on alakouluille suunnattu 18 tunnin maksuton opinto-ohjelma, jossa lapset tutustuvat yrittäjyyteen ja perustavat 2-4 hengen ryhmissä oman Pikkuyrityksensä

Talousguru - 20 vuotta

- Valtakunnallinen alkukilpailu kouluissa 18.1.2017
- Loppukilpailu 2.-3.3.2017
 - Kirjallinen kilpailu 2.3. 2017
 - Juhlaseminaari ja suullinen kilpailu 3.3.2017

Valtakunnallinen ysiluokkien taloustaitokisa

Osallistu 2016 – 2017 kilpailuun!

*Zaldo-taloustaitokilpailu on käynnistynyt.
Kilpailuun voivat osallistua kaikki
Suomen 9-luokat 1.9.2016 - 24.3.2017
välisenä aikana.*

*Kilpailuun osallistuneiden luokkien
kesken arvotaan 500 euron palkinto ja
10 parasta Zaldo-luokkaa julkaistaan
finanssiala.fi sivustolla.*

*Lue lisää kilpailun kulusta ja
säännöistä osoitteesta www.zaldo.fi*

*Zaldo on osa
European Money Week -tapahtumaa.*

Mitä muuta voimme tehdä asialle yhdessä?

Finanssiala – ihmisen arjessa!

Tarja Kallonen
Tutkimuspäällikkö

Tarja.kallonen@finanssiala.fi

+358 20 793 4261

@TarjaKallonen

finanssiala.fi

FK | Finanssialan Keskusliitto